

๑๐ พ.ศ. ๒๕๓๗

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน : เปรียบเทียบระหว่างสถาน-
ประกอบการไม้โลหะที่มีอัตราการความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำ จังหวัดสมุทรปราการ

FACTORS RELATED TO OCCUPATIONAL ACCIDENTS : A COMPARISON
BETWEEN PRESSING ENTERPRISES WITH HIGH AND LOW ACCIDENTAL RATE
IN SAMUTHPRAKARN PROVINCE

อธิบดีมหาวิทยาลัย
จาก
“*ศิริราชวิทยาลั*”

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยาวัฒน์
๗

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๓๖

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน : เปรียบเทียบระหว่างสถานประกอบการที่มีโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำในจังหวัดสมุทรปราการ	
ผู้วิจัย	รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์	
ปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)	
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	สมชาย สุพันธ์วิช	พ.บ.,ส.ม.,M.P.H.& T.M. (Epidemiology and Tropical medicine)
	ชัยยะ พงษ์พานิช	วท.บ(สุขาภิบาล),M.Sc. (Occupational Hygiene)
	จวีร์วรรณ บุญสุยา	กศ.บ.(คณิตศาสตร์),พ.บ.ม.(เกียรตินิยมดีมาก), M.S.P.H. (Bios.)
วันที่สำเร็จการศึกษา	23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2537	

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านตัวบุคคล และสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ ระหว่างสถานประกอบการที่มีโลหะ (ผลิตภัณฑ์) ที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นพนักงานในหมวดการผลิตที่สามารถอ่านออกเขียนได้ จำนวน 320 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นพนักงานในสถานประกอบการที่มีโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำ จำนวน 161 และ 159 คน ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ตอบด้วยตนเอง

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่างและปัจจัยต่าง ๆ ในสถานประกอบการที่มีโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำมีลักษณะที่คล้ายและต่างกัน ดังนี้

ลักษณะที่คล้ายกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ การทำงานล่วงเวลา แสงสว่าง เสียง อุณหภูมิ

ลักษณะที่ต่างกัน ได้แก่ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา ภาระในครอบครัว อาชญากรรม ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร การได้รับคำแนะนำในการใช้เครื่องป้องกันอันตราย

ส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุและความปลอดภัยในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน พฤติกรรมด้านความปลอดภัย ระยะเวลาปฏิบัติงาน ระบบการทำงาน ประเภทของเครื่องปั้น และเครื่องปั้นที่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายให้แก่ผู้ใช้

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในสถานประกอบการปั้นโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูงและต่ำ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ในสถานประกอบการปั้นโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุสูง ได้แก่ การได้รับคำแนะนำในการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ($p = 0.022$) การรับรู้เกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุและความปลอดภัยในการทำงาน ($p = 0.022$) ความพึงพอใจในงาน ($p = 0.003$) การรู้ประจำเครื่อง ($p = 0.002$)

ส่วนในสถานประกอบการปั้นโลหะที่มีอัตราความถี่ของอุบัติเหตุต่ำ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ได้แก่ อายุงาน ($p = 0.049$) ภาระในครอบครัว ($p = 0.033$) พฤติกรรมด้านความปลอดภัย ($p = 0.050$) อุณหภูมิ ($p = 0.004$)

ดังนั้นจึงได้ข้อเสนอแนะว่าภาครัฐบาลและเจ้าของสถานประกอบการควรร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน เพื่อป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และจัดให้มีการอบรมทั้งในกลุ่มคนงานและนายจ้างอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งมีการติดตามผลการอบรม เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

Thesis Title **Factors Related to Occupational Accidents : A Comparison between Pressing Enterprises with High and Low Accidental Rate in Samuthprakarn Province.**

Name **Rungrat Srisuriyawet**

Degree **Master of Science (Epidemiology)**

Thesis Supervisory Committee

Somchai Supanvanich ,M.D., M.P.H., M.P.H.& T.M.

(Epidemiology and Tropical Medicine)

Chaiya Pongpanich ,B.Sc., M.S.(Occupational Hygiene)

Chaweewon Boonshuya,B.Ed.,M.S.(Applied Stat.,1stHons),

M.S.P.H.(Bios.)

Date of Graduation **23 Februry B.E. 2537 (1994)**

Abstract

The purposes of this cross-sectional comparative study were to compare personal and environmental factors of workers related to occupational accidents between pressing enterprices with high and low accidental rate . Study subjects were recruited by purposive sampling, total of 320 manufacturing workers, consisting of 161 and 159 workers from pressing enterprises with high and low accidental rate , respectively. The data were assessed from those literate workers by self-administered questionnaires.

Results of the study revealed that there were the similar and different characteristics of samples between pressing enterprises with high and low accidental rate. Sex, age, marital status, wages,

overtime and environmental factors (light, sound, temperature) were similar.

Domicile, education, experience of working in the pressing enterprises, family burden, machinery experience, knowledge on personal protective device as well as accidental and safety perception, work satisfaction, safety behavior, working period, working system, type of the pressing machine and guard of the machine were different.

Consideration, the relationship between some factors and occupational accidents revealed that knowledge on personal protective device ($p = 0.022$), accidental and safety perception ($p = 0.022$), safety behavior ($p = 0.003$) and guard of the machine ($p = 0.002$) related to occupational accidents statistically significant in the pressing enterprises with high accidental rate. Whereas, in the pressing enterprises with low accidental rate indicated that experience of working in the pressing enterprises ($p = 0.049$), family burden ($p = 0.003$), safety behavior ($p = 0.050$), and temperature ($p = 0.004$) related to occupational accidents statistically significant.

In order to create safety awareness and right attitudes, the results of the study suggest that both governmental and employer organizations have to formulate policy and plan for decreasing occupational accidental rate and prevention through safety education, and continuous training between workers and employers.